vienuolyno pastatą. Vėliau ant šio išlyginto sluoksnio buvo užpilta perdegusio šlako.

Jokių radinių ir keramikos tirtuose plotuose prie kunigų seminarijos nerasta.

Vilius Morkūnas

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI TYTUVĖNUOSE

1991 m. gegužės mėn. LKP MC tyrinėjo Kelmės rajono Tytuvėnų miestelio kultūrinį sluoksnį. Darbai buvo atliekami kalvelėje, esančioje į pietus nuo buvusio Tytuvėnų vienuolyno tvenkinio. Iškastos trys 2x5 m, viena 2x2 m dydžio perkasa bei 1x1 m dydžio šurfas. Iš viso 35 m^2.

Visa kalvelė dabar ariama, išskyrus siaurą ruožą jos viršutinėje dalyje; Tyrimų metu paaiškėjo, jog kalvos viršus anksčiau taip pat buvo dirbamas. Dirvos paviršiuje surinkta nemažai šukių: puodų ir dubenų sienelių, dugnelių, pakraštėlių, langų stiklo gabalėlių, koklių dalių bei stiklinių butelių fragmentų. Paviršiuje rastas 9 cm ilgio peiliukas bei žalvarinis apkaustėlis su skylutėmis galuose. Radiniai vėlyvi, XVIII a. pabaigos - XX a. pradžios, keramika daugiausia vietinės gamybos, tarp jos nemažai glazūruotos. Vyraujanti glazūros spalva - žalia arba ruda, rečiau geltona ir balta.

I ir II perkasos buvo kasamos kalvelės šiaurinėje-šiaurės rytinėje papėdėje. Nesuardyto kultūrinio sluoksnio jose neaptikta. Viršutiniame tamsiai rudos ir po juo esančiame juodos permaišytos žemės sluoksniuose rasta daug šukių. Šukės vėlyvos, daugiausia vietinės gamybos, storasienės, su gausiomis smėlio bei žvyro priemaišomis. 35-40 % indų fragmentų bei šukių dengti glazūra. Ornamentuotos keramikos nedaug, vyraujanti puošyba - bangelės arba horizontalios linijos, išdėstytos keliomis eilėmis. Rasta ir

dailesnių importinės keramikos dirbinių fragmentų: pvz., žiesto balto molinio butelio su ąsele fragmentas, iš abiejų pusių dengtas bespalve glazūra. Perkasose aptikta stiklo šukių, geležies šlako gabalų (didesnieji iš jų dubenėlio formos, greičiausiai iš kalvės žaizdro), žvyninių ir "olandiškų" čerpių, plytų su braukais, keletas tamsiai žalia glazūra dengtų koklių fragmentų su augaliniu ornamentu.

Perkasų dugnuose pagal priemolio ir šviesiai pilko smėlio sluoksnių išsidėstymą galima nustatyti buvusį vienuolyno tvenkinio pakraštį. Ties juo II perkasoje rastas molinis cilindro formos tinklo pasvaras (tokio pasvaro fragmentas aptiktas ir 1 perkasoje) bei molinė neaiškios paskirties plokštelė, kurios vienoje pusėje išspaustas ornamentas - keturlapė gėlė apskritime.

Kalvelės vakariniame šlaite radinių pasitaikė gerokai mažiau. Daugiausia tai XX a. fajanso šukės, kaltinės ir fabrikinės vinys.

Kalvelės viršutinėje dalyje kastoje perkasoje rasta karnizinių profiliuotų bei plokštinių ir vazoninių koklių fragmentų. Kai kurie iš jų dengti tamsiai žalia arba šviesia glazūra.

Šiaurinio-šiaurės rytinio šlaito viršutinėje dalyje kasant šurfą aptikta ūkinė duobė, kurios turinį sudarė tamsi žemė ir priemolis su gausiomis molinių indų (daugiausia dengtų žalia, ruda ir geltona glazūra) šukėmis. Taip pat rasta plytų, glazūruotų koklių fragmentų, stiklo šukių, peilio geležtės dalis su vienu koto apkaustu.

Archeologinių kasinėjimų metu aptikti radiniai daugiausia vėlyvi, priskiriami XVIII a. pab. - XX a. pr., tik keletas keramikos šukių galėtų būti datuojamos XV1-XVII a.

Tyrinėjimų rezultatai leidžia manyti, kad šioje vietoje XVIII-X1X a., stovėjo ūkinės paskirties pastatai, greičiausiai priklausę Tytuvėnų vienuolynui. Tą patvirtina ir senų vietinių gyventojų pasakojimai, kad čia, kalvelėje, kažkada buvo

vienuolyno kalvė, malūnas, skalbykla. Greičiausiai po vienuolyno uždarymo ūkiniai pastatai sunyko, o XX a. pradžioje, vietinių gyventojų teigimu, jų vietoje jau stovėjo sodyba.

Giedrius Puodžiūnas, Gintautas Zabiela

ANYKŠČIU DVARVIETĖS TYRINĖJIMAI 1990-1991 M.

XVIa. bab.-XVIIa. pr. herbinis koklis

Anykščių dvarvietė, esanti 1,3 km į šiaurės rytus nuo Anykščių bažnyčios, miesto šiaurės rytinėje dalyje surasta 1990 m. pavasarį. Ji užima 300x200 m dydžio smėlingą plotą, pailgą šiaurės vakarų - pietryčių kryptimi. Iš pietvakarių dvarvietę riboja Anykštos upė, iš šiaurės vakarų - Šventosios senvagė, iš šiaurės rytų ir pietryčių - atitinkamai Dvaro ir J.Biliūno (buvusi Didžioji - Dvaro) gatvės. Šiaurės vakarinė dvarvietės dalis anksčiau ilgą laiką buvo ariama, dabar dirvonuoja, pietrytinėje dalyje stovi pravoslavų cerkvė, mediniai gamybinio mokymo kombinato (buvusios